

Kas ir birža?

► 2.lpp

590 miljoni eiro
Baltijas uzņēmumiem

► 2.lpp

Savs cilvēks Londonā,
Vīnē un Frankfurtē

► 3.lpp

Pensijas, nodokļi,
ekonomika

► 4.lpp

NASDAQ OMX®

B I R Ž A S Z I Ņ A S

2010

Birža „NASDAQ OMX Riga” – Rīgas Fondu biržas jaunais vārds

Sveicināts, lasītāj!

Foto: Gatis Rozenfelds

Birža Latvijā darbojas gandrīz piecpadsmit gadu. Katram divdesmitajam Latvijas iedzīvotājam pieder biržā kotētas Latvijas uzņēmumu akcijas vai obligācijas. Ja esat viens no viņiem, tad noteikti zināt, ka biržas modernās

infrastruktūras dēļ pirkt vai pārdot Latvijas biržā kotētu uzņēmumu akcijas ir iespējams neatkarīgi no tā, vai atrodaties Liepājā, Rēzeknē, Londonā vai Ņujorkā. Tāpat jebkurā diennakts stundā iespējams bez maksas iegūt informāciju par biržā kotēta uzņēmuma finansēm, svarīgākajiem paziņojumiem.

Sakārtoto un pasaules standartiem atbilstošu biržas infrastruktūru Latvijā ir iespējams izmantot ekonomikas atdzimšanai – uzņēmumu attīstībai, darbavietu radīšanai, valsts prioritāšu finansēšanai. Teju vai katrs tagad zina, ka ekonomika Latvijā līdz šim balstījās galvenokārt uz banku izsniegtiem kredītiem. Bet cik no mums zina, ka papildus ir iespējama arī sabalansētāka un pārdomātāka pieeja – kapitāla piesaiste uzņēmumu attīstībai biržā? Tas ir caurredzams process, kurā uzņēmumi piesaista finansējumu no investoriem. Palielinoties uzņēmumu finansiālajai stabilitātei, arī bankas var atsākt saprātīgu kredītešanu. Šis ir nepieciešamais pavērsiens ekonomikā.

Šādu kvalitatīvu pavērsieni ekonomikā var gaidīt gadiem, bet var arī veicināt ar valdības piemēru, kotējot biržā kaut nelielu daļu lielu valsts uzņēmumu akciju. Citu valstu pieredze rāda, ka šāds tālredzīgs solis padara valsts uzņēmumus daudz caurredzamākus un pavērš starptautisko investīciju plūsmu valsts virzienā. Finansējums tad kļūst vieglāk pieejams arī citiem – privātajiem uzņēmumiem. Mūsu gadījums ir vēl interesantāks, jo jārunā ne tikai par naudas piesaisti no ārvalstu ieguldījumu fondiem, bet arī par pašas Latvijas pensiju kapitālu. Latvijas pensiju fondu rīcībā ir apmēram vienu miljardu eiro lieli iedzīvotāju uzkrājumi, bet liela daļa no šīs summas silda nevis Latvijas, bet citu valstu ekonomikas. Radot jaunas ieguldījumu iespējas lielos un pazīstamos uzņēmumos biržā, šo naudu var atgūt atpakaļ Latvijā.

Daiga Auziņa-Melalksne

Biržas „NASDAQ OMX Riga” valdes priekšsēdētāja

Foto: ROB TANNENBAUM

Starptautiskas biržas klātbūtne palielina investoru uzticēšanos Latvijai. Apsveikums ar jauno vārdu Taimskvērē Ņujorkā.

Jau gadu Rīgas Fondu biržai ir jauns vārds – birža „NASDAQ OMX Riga”. Tas apliecina, ka mūsu birža ir daļa no pasaules vadošās biržu grupas NASDAQ OMX un darbojas saskaņā ar starptautiskiem standartiem. Rezultāts ir augstāka ārvalstu investoru uzticība Latvijas investīciju videi. Pēc pievienošanās NASDAQ OMX nosaukumu mainīja arī māsas biržas Viļņā, Tallinā,

Stokholmā, Helsinkos, Kopenhāgenā un Reikjavīkā. NASDAQ OMX grupas biržās kotējas slavenākie un veiksmīgākie uzņēmumi pasaulē – to vidū ir „Google”, „Apple”, „Nokia”, „Volvo”, „Reuters”, „Carlsberg”, „Amazon”, „eBay” un „Microsoft”, Kopenhāgenas lidosta, telekomunikāciju uzņēmums „Telia Sonera”, siltumapgādes uzņēmums „Fortum” un vēl 3600 kompāniju. ■

Cik viegli
ir izrunāt
jauno
vārdu?

Vērtējumi skalā no 1 (elementāri) līdz 10 (ļoti grūti) atbild:

Haralds Burkovskis, radio un TV žurnālists un

Jerry Wirth, ārvalstu investoru padomes Latvijā valdes priekšsēdētājs

Vulkāns Eijafjallajekulla	9
<u>NASDAQ OMX Riga</u>	<u>8</u>
NYSE Euronext	5
Rīgas Fondu birža	2

7
<u>1</u>
1
3

Birža – iedzīvotājiem, uzņēmumiem, valstij

Birža „NASDAQ OMX Rīga” nav valsts iestāde, bet gan daļa no lielākās biržu grupas pasaulē – Amerikas uzņēmuma „NASDAQ OMX Group, Inc.” – un ir vienīgā fondu birža Latvijā.

Tā dod iespēju uzņēmumiem piesaistīt naudu no vietējiem un starptautiskajiem investoriem un ļauj ikvienam nopelnīt, ieguldot savu naudu vērtspapīros – akcijās, parādzīmēs, obligācijās un fondu apliecībās.

Birža ir vērtspapīru tirgus placis – tā ir neitrāls vērtspapīru tirdzniecības organizētājs. Birža pati akcijas un citus vērtspapīrus nepērk un nepārdo, bet gan nodrošina vietu, kur investori ar savu banku starpniecību tirgojas ar Baltijas uzņēmumu akcijām un citiem vērtspapīriem.

Kad vērtspapīri tiek pirkti vai pārdoti, biržas meitasuzņēmums – Latvijas Centrālais depozitārijs – sadarbībā ar Latvijas Banku veic norēķinus, t. i., organizē vērtspapīru pārskaitīšanu pircējam un naudas pārskaitīšanu pārdevējam.

Nav atsevišķa Latvijas vērtspapīru tirgus vai, piemēram, Igaunijas tirgus, jo Latvijas, Lietuvas un Igaunijas biržas un depozitāriji kopā izveidojuši vienotu Baltijas vērtspapīru tirgu.

Kādi uzņēmumi ir biržā?

Ar biržas starpniecību ieguldītājiem ir pieejamas 33 Latvijas uzņēmumu akcijas, 73 dažādu uzņēmumu un organizāciju obligācijas, 9 ieguldījumu fondi.

10 lielākie uzņēmumi pēc akciju tirgus vērtības:

- Grindeks
- Olainfarm
- Latvijas Gāze
- Ventpils nafta
- Latvijas kuģniecība
- Latvijas Krājbanka
- Liepājas metalurģis
- Latvijas tilti
- Latvijas balzams
- Valmieras stikla šķiedra

Uzņēmumu caurredzamība

Finanšu un darbības caurredzamības ziņā biržas uzņēmumi ir lielu soli priekšā pārējiem Latvijas uzņēmumiem. Tie ik pēc trim mēnešiem publicē

internetā finanšu pārskatus un informē sabiedrību par nozīmīgākajiem jaunumiem. „BalticMarketAwards” pētījums rāda, ka informācijas atklāšanas ziņā biržas uzņēmumi kopumā pēdējo gadu laikā ir krietni progresējuši, un vairāki Latvijas uzņēmumi – „SAF Tehnika”, „Grindeks”, „Olainfarm” – vairākās investoru attiecību kategorijās ierindojas starp labākajiem uzņēmumiem visā Baltijā.

Kā ir strādāt biržā kotētā uzņēmumā?

Foto: no personīgā arhīva

„Strādājot biržā kotētā uzņēmumā, manā gadījumā A/S „SAF Tehnika”, es esmu lietas kursā par uzņēmuma ilgtermiņa attīstības plāniem un stratēģiju, kā arī varu sekot uzņēmuma finanšu rādītājiem. Biržā kotētā uzņēmumā ir ļoti korekta attieksme pret darbiniekiem – tiek nodrošinātas visas likumā noteiktās sociālās garantijas. Tā dēļ darbinieks jūtas stabili un aizsargāts.”

Birža investoriem

Investoriem biržā sniedz izdevīgu alternatīvu naudas krāšanai zeķē vai banku depozītos, kā arī dod iespēju nopelnīt. Svarīgi ir saprast, ka investors nav virs ar miljonu koferi – lai sāktu ieguldīt un pelnīt vērtspapīru tirgū, pietiek ar nelielu summu (Ls 30–50).

Ikviens iedzīvotājs var brīvi iegādāties vai pārdot akcijas un citus vērtspapīrus par tā brīža tirgus cenu. Nav nekādu ierobežojumu. Tirgus ir atklāts un caurredzams, visiem tiek nodrošinātas vienādas iespējas.

Ieguldot naudu kāda uzņēmuma akcijās, investors kļūst par tā īpašnieku – viņam ir svarīgi zināt, kas tajā notiek. Biržas galvenais uzdevums, organizējot tirdzniecību ar vērtspapīriem, ir nodrošināt, ka visiem investoriem informācija par biržā tirgotajiem uzņēmumiem ir vienādi pieejama. Ikviens var iepazīties ar biržas uzņēmumu finanšu rādītājiem un visiem būtiskajiem notikumiem uzņēmumu darbībā, jo tas var ietekmēt uzņēmuma akciju cenu. ■

Kā kļūt par investoru?

Vorens Bafets
Savu pirmo darījumu biržā viens no pasaules bagātākajiem cilvēkiem Vorens Bafets veica 11 gadu vecumā, iegādājoties trīs „Cities Service” akcijas un samaksājot \$ 38 par akciju. Neilgi pēc akciju pirkšanas to cena nokrita līdz \$ 27 par akciju, bet Bafets nekrita panikā un pārdeva tās brīdī, kad akciju cena atkal uzkāpa – līdz \$ 40. Jāteic, ka šī bija viena no Bafeta retajām kļūdām, jo neilgi pēc akciju pārdošanas “Cities Service” akcijas cena sasniedza \$ 200 par akciju. Tas viņam sniedza vienu no pirmajām mācībām – pacietība ir laba īpašība. Beigdams vidusskolu, Bafets biržās jau bija nopelnījis \$ 5000, kas mūsdienās atbilst aptuveni \$ 43 000.

foto: AFP/LETA

Cilvēki investē akciju tirgos spēlētāji sacenšas par naudas balvu fondu vairāku tūkstošu eiro apmērā.

Studenti ir aicināti izmantot studiju sniegtās iespējas – biržas pārstāvji katru gadu lasa vieslekcijas par vērtspapīru tirgu visās lielākajās Latvijas augstskolās. Studentiem ir iespēja iesniegt bakalaura vai maģistra darbus, kas saistīti ar vērtspapīru tirgu, biržas ik gadu rīkotajā stipendiju konkursā, kura galvenā balva ir 1000 eiro stipendija pēc nodokļu nomaksas.

Visus, kurus interesē ieguldījumi akcijās, oktobrī gaidīsim ikgadējā investīciju konferencē „CEO Meets Investor”, kur ir iespēja satikties ar Baltijas biržā kotēto uzņēmumu vadītājiem un finanšu direktoriem un iztaujāt viņus par aktuāliem jautājumiem uzņēmuma darbībā. ■

Ja iespēja nopelnīt vērtspapīru tirgū interesē vairāk, iesakām meklēt informāciju investoru portālā www.naudaslietas.lv – tas pagaidām ir vienīgais portāls latviešu valodā, kurš regulāri piedāvā ziņas, ekspertu viedokļus un izglītojošus materiālus par ieguldījumiem, akcijām un tirdzniecību, pensijām, ekonomiku un citiem finanšu jautājumiem.

Ja vēlaties to izmēģināt un iepazīt tirgu, tomēr vēl neesat gatavs ieguldīt istu naudu, birža iesaka investīciju spēli „Investment Game”, kuru katru gadu organizē Rīgas Ekonomikas augstskola ar „NASDAQ OMX Rīga” atbalstu. Spēle būs iespēja veidot virtuālus akciju portfeļus, pirkst un pārdot akcijas, turklāt labākie

spēlētāji sacenšas par naudas balvu fondu vairāku tūkstošu eiro apmērā.

Studenti ir aicināti izmantot studiju sniegtās iespējas – biržas pārstāvji katru gadu lasa vieslekcijas par vērtspapīru tirgu visās lielākajās Latvijas augstskolās. Studentiem ir iespēja iesniegt bakalaura vai maģistra darbus, kas saistīti ar vērtspapīru tirgu, biržas ik gadu rīkotajā stipendiju konkursā, kura galvenā balva ir 1000 eiro stipendija pēc nodokļu nomaksas.

Visus, kurus interesē ieguldījumi akcijās, oktobrī gaidīsim ikgadējā investīciju konferencē „CEO Meets Investor”, kur ir iespēja satikties ar Baltijas biržā kotēto uzņēmumu vadītājiem un finanšu direktoriem un iztaujāt viņus par aktuāliem jautājumiem uzņēmuma darbībā. ■

Biržas izsoles

Birža nodrošina drošu vērtspapīru izsolu mehānismu – tas nozīmē, ka vērtspapīri tiek izsolīti vienlaicīgi lielam investoru skaitam – kurš piedāvā vislabāko cenu, tam vērtspapīri tiek pārdoti.

Pērn biržas elektroniskajā tirdzniecības sistēmā notika 183 izsoles – par vērtspapīriem iegūti 1,2 miljardi latu.

eiro, akcijas iegādājās investori no Baltijas, Ziemeļvalstīm, Rietumeiropas un ASV.

Kapitāla piesaiste ar akciju publisko piedāvājumu nozīmē, ka uzņēmums emitē (izlaiž) akcijas, kuras piedāvā iegādāties

Kā nopirkt vērtspapīrus?

Ar brokera starpniecību – zvanot vai dodoties uz banku pie vērtspapīru brokera.

Internetbankā – dažu banku un ieguldījumu brokera sabiedrību internetbankās investors var iegādāties vērtspapīrus bez brokera starpniecības (piemēram, „Parex banka”, „Swedbank” un „LHV Banka”).

Individuāli, izmantojot īpašu interneta akciju tirdzniecības platformu e-Brokeris, ar kuru var tieši pieslēgties biržas tirdzniecības sistēmai un veikt darījumus. Šī platforma pieejama „SEB bankas”, „Hipotēku bankas”, „Parex bankas”, „Latvijas Krājbankas” klientiem. ■

Dividendes

Biržā investori var pelnīt gan no akciju cenas kāpuma, gan uzņēmumu izmaksātajām dividendēm. „Latvijas Gāze” ir labs piemērs, kā uzņēmums pēc privatizācijas ir spējis stabili attīstīties un regulāri maksā visiem saviem akcionāriem dividendes.

Kāpēc „Latvijas Gāze” maksā saviem akcionāriem dividendes?

Foto: „Latvijas Gāzes” arhīvs

Vinsents Makaris, „Latvijas Gāzes” investītuors attiecību speciālists

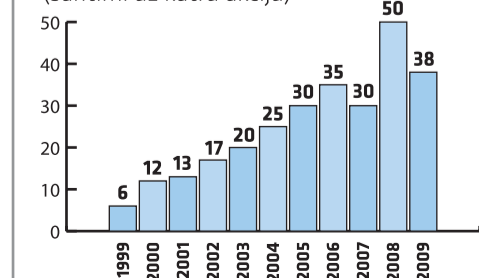
„Latvijas Gāze” ir starptautisks uzņēmums, un tā lielākie akcionāri ir būtiski enerģētikas uzņēmumi Eiropā un pasaulē. Uzņēmuma privatizācijas gaitā stratēģiskajiem investoriem tika izvirzītas prasības – sākotnēji tobrīd uzņēmuma slikto finanšu darbību un veikt uzņēmuma tehnoloģisko modernizāciju atbilstoši laikmeta prasībām. Savukārt investori izvirzīja prasības, lai uzņēmums varētu darboties atbilstoši starptautiskai enerģētikas uzņēmumu praksei. „Latvijas Gāzes” privatizācijas gaitā valsts, kā arī mazie akciju īpašnieki, kas lielākoties akcijas bija ieguvuši apmaiņā pret privatizācijas sertifikātiem, no stratēģiskajiem investoriem ieguva lielas naudas summas. Drīzumā pēc privatizācijas sākšanas ar stratēģisko investoru palīdzību „Latvijas Gāze” atrisināja finanšu problēmas, ieguva neatveramu palīdzību uzņēmuma reorganizācijā un tehnoloģiskajā modernizēšanā, kas nebūtu iespējams, paliecot valsts īpašumā. Tas salīdzinoši ātri radīja iespējas nevien atrast līdzekļus investīcijām, bet arī sākt dividendu izmaksu. Investīcijas uzņēmuma modernizācijā un attīstībā līdz šim būtiski pārsniedz izmaksāto dividendu apmēru, kas nepārprotami liecina par galveno akcionāru ilgtermiņa domāšanu attiecībā uz „Latvijas Gāzi” un Latvijas tirgu. ■

Tomēr akciju tirgū neredz daudz lielu darījumu...

Lielie investori, kas līdz šim Baltijā nav investējuši, gaida, kad tirgū parādīsies kas atbilstošs – tādā liels. Lai varētu investēt, lielo uzņēmumu esošajiem investoriem jāpārdomā vai valstij vajag investoriem piedāvāt caurredzamus un interesantus uzņēmumus, kur investēt. Jo lielāks investors, jo lielākos uzņēmumos viņš mēdz vēlēties investēt. Dažiem investoriem ir nosacījums ieguldīt ne mazāk kā vairākus miljonus eiro vienā vērtspapīru pozīcijā, bet viņi noteikti negrib būt vienīgie investori šajā uzņēmumā. Viņiem ir svarīgi, ka ir iespēja relatīvi viegli arī iziet no pozīcijas, ja apstākļi to pieprasa. Finanšu investori būs mazākuma akcionāri.

AS „Latvijas Gāze” akcionāri:	
“E.ON Ruhrgas International GmbH”	47,23 % (Vācija)
SIA “ITERA Latvija”	16,00 % (Latvija)
AAS “Gazprom”	34,00 % (Krievija)
Pārējie akcionāri	2,77 %

“Latvijas Gāzes” izmaksātās dividendes (santīmi uz katru akciju)

Savs cilvēks Londonā, Vīnē un Frankfurtē

Foto: no personīgā arhīva

Ivars Bergmanis

„Emerging Nordic Research” vadītājs

Austrālijā dzimušajam Ivaram Bergmanim ir vairāk nekā 20 gadu pieredze Austrālijas, Londonas un Baltijas bankās. Starptautiskajos finanšu tirgos viņš ir kā zivs ūdenī. Viņa vadītāis akciju analīzes uzņēmums „Emerging Nordic Research” konsultē lielos investorus – pensiju un ieguldījumu fondus un bankas no Rietumeiropas, Centrāleiropas un Ziemeļvalstīm. Šo investoru rīcībā ir lielas naudas summas, kuras iespējams ieguldīt Baltijas uzņēmumos, kad to akcionāri nolems piedāvāt akcijas biržā.

Vai vēl notikušā Latvijas ekonomikā kāds vēl grib ieguldīt naudu Latvijas uzņēmumos?

Kādu laiku interese bija noplakusi, tagad tā ir atgriezies. Ir investori, kas rosās. Arī cenas, kādas lielle investori gatavi maksāt, ir pieaugušas. To, ka ir atgriezies interese, var redzēt Rīgas un Baltijas biržās – daudzu akciju cenas ir pieaugušas, līdz pat 300%.

Cik noturīga ir investoru interese par Baltiju?

Visu nosaka piedāvājums. Ja ir labs piedāvājums, tas investorus var ieinteresēt. Ir tūkstošiem fondu. Jo vairāk piemērotu piedāvājumu, jo lielāka investoru uzmanība. Bet tāpat vien neviens finanšu investors nelaužas uz Baltiju. Baltijas valstīm ir jākonkurē ar citiem reģioniem, piemēram, Poliju, Turciju. Šīs valstis piedāvā daudz investīciju iespēju. Interese par Baltijas uzņēmumiem ir, bet, lai to redzētu, jāpiedāvā akcijas biržā. Kamēr to nedarīs, investori paši nenāks. Neviens pensiju fonds neies pie ministra un neteiks: „Te ir mans miljons.” Investori gaida, kad īpašnieks piedāvās akcijas biržā. Tā ir vispārpieņemta prakse.

Bet kas notiks, ja pieprasījuma nebūs vai cena nebūs pietiekami laba?

Tad var nepārdot. Arī tā notiek. Pārdevējs, kas grib par aboliem 2 latus, bet pircējs sola tikai pusotru, var nepārdot. Bet, lai noskaidrotu interesi, tie ir jāpiedāvā, jāuzliek uz letes. Katrs gadījums ir atšķirīgs, un cenas ir atšķirīgas. Ir zināma starptautiska procedūra, kā notiek process. Akciju publiskais piedāvājums. Pirms tā notiek nopietna izpēte, tiek apciemoti investori Eiropā, ASV, noskaidrots, vai akcijas var pārdot par labu cenu.

Kur jūs satiekat investorus?

Es daudz esmu ceļā. Pensiju un ieguldījumu fondi pārsvarā bāzējas Londonā, Vīnē, Helsinkos, Stokholmā, Frankfurtē. ■

Pensijas, nodokļi, ekonomika

Pēdējā laikā birža aktīvi iesaistījās trijās iedzīvotājiem un ekonomikai svarīgās diskusijās – par pensiju otrā līmeņa kapitālu, par kapitāla pieauguma nodokli un valsts ekonomikas izaugsmi ar kapitāla tirgus un biržas palīdzību.

Daiga Auziņa-Melalksne
Biržas valdes priekšsēdētāja

Indars Aščuks
Valdes priekšsēdētājas vietnieks

Liene Dubava
Valdes locekle

Foto: GATIS ROZENFELDS

Kāpēc jūs interesē pensijas?

D. Auziņa-Melalksne: Pensiju lietas ietekmē katru iedzīvotāju. Birža publiski iebilda pret amatpersonu lēmumu samazināt uz otro pensiju līmeni novirzīto nodokļu daļu četras reizes – no 8% līdz 2%. Neatbalstām samazinājumu, uzskatām, ka iemaksu apmēram pensiju otrajā līmenī jābūt pietiekami lielam, lai cilvēks vecumdienās saņemtu pensiju, ar kuru var ne tikai izdzīvot, bet arī dzīvot. Pēc pensiju fondu pārvaldnieku aplēsēm, iemaksu samazinājuma dēļ iedzīvotāju pensija samazināsies par 40%. Tāpat cilvēkiem ir jārada drošība par pensiju kapitāla neaizskaramību. Pensija ir katram saprotama motivācija, kāpēc ir jāmaksā visi nodokļi. Jau pirms gada birža ierosināja pensiju otrā līmeņa kapitālu ļaut nodot mantojumā. Tagad es redzu, ka šī ideja ir sadzirdēta un to virza politiķi. Ceru, ka ne tikai tāpēc, ka tuvojas vēlēšanas.

I. Aščuks: Situāciju var labot, pieņemot lēmumu par iemaksu pakāpenisku palielināšanu otrajā pensiju līmenī līdz savulaik jau izrēķinātajiem un iepļānotajiem 10%. Šī nauda turklāt palīdzēs attīstīt Latvijas ekonomiku:

to ir iespējams izmantot uzņēmumu attīstīšanai. Vai būtu kas sliktks nelielu daļu no pensiju kapitāla ieguldīt mazos perspektīvos uzņēmumos ar riska kapitāla fondu starpniecību vai lielos un augošos uzņēmumos, piemēram, „Lattelecom”, „Latvenergo”? Pensiju fondi varētu iegādāties šo uzņēmumu akcijas. Tā dēļ kapitālu var daudz mērķtiecīgāk un lielākā apmērā ieguldīt daudzsoļos Latvijas uzņēmumos, nevis tikai citu valstu ekonomikā.

Kas traucē to darīt tagad?

I. Aščuks: Latvijas ekonomikā ieguldītais pensiju kapitāla apmērs varētu būt vēl lielāks, ja pieaugtu ieguldāmo līdzekļu apmērs un tiktu veicinātas jaunas ieguldījumu iespējas. Nosakot kopīgus mērķus un pieturoties pie to īstenošanas, sadarbība starp valdību un pensiju pārvaldniekiem varētu būt vēl labāka.

D. Auziņa-Melalksne: Birža cenšas iekustināt procesu un sākt dialogu. Mums pēdējā laikā ir bijušas tikšanās ar premjeru, ekonomikas un finanšu ministriem un daudziem ekspertiem, kur mēs esam stāstījuši par citu valstu pieredzi un

ieguvumiem, valstij aktīvāk attīstot kapitāla tirgu un atverot durvis finanšu investoriem.

Lūdzu, nosauciet šos ieguvumus.

D. Auziņa-Melalksne: Attīstot kapitāla tirgu un biržu, tiks piesaistīts finansējums Latvijas uzņēmumiem – jaunām darba vietām, konkurētspējai. Tas ienāks arī valsts budžetā. Iedzīvotājiem radīsies iespēja ieguldīt jaunus uzņēmumus, katrs var ieguldīt caur biržu, nav jābūt miljonāram. Tas cels valsts un katra iedzīvotāja labklājību.

Cilvēki līdz galam nesaprot kapitāla pieauguma nodokli...

L. Dubava: Likums noteikti būtu jāpildveido. Birža aktīvi sniedza priekšlikumus likumprojekta izstrādes gaitā, bet ne visi priekšlikumi guva Finanšu ministrijas un Saeimas deputātu atbalstu. Tagad – pēc likuma pieņemšanas – kopā ar Latvijas Komerčbanku asociāciju un Ārvalstu investoru padomi esam norādījuši uz vairākiem jautājumiem, kuri būtu jāsakārto likumā. Būtisks jaunums ieguldītājiem ir prasība iesniegt mēneša vai ceturkšņa ienākumu deklarāciju. Tas uzliek nesamērīgu slogu nodokļa maksātājiem

un attur cilvēkus no ieguldīšanas. Tādas prasības nav ne Lietuvā, ne Igaunijā, un nav dzirdēts, ka tāda būtu kādā citā valstī. Lai nodrošinātu šā nodokļa iekasēšanu, manuprāt, būtu jānosaka vienreizēja deklarācijas iesniegšana, un tikai tad, ja ir būtiski ienākumu apmēri (piemēram, Ls 5000 liela peļņa), varētu būt pienākums iesniegt deklarāciju biežāk nekā reizi gadā. Ar šādu priekšlikumu esam vērsušies jau atkārtoti Finanšu ministrijā. Tāpat no valsts administratīvo resursu viedokļa raugoties un pieņemot, ka iekasētās summas ir visai niecīgas, jāapsver, vai ir efektīvi šādā veidā administrēt šo nodokli.

Vai ir vēl citas aktivitātes?

D. Auziņa-Melalksne: „NASDAQ OMX Riga” cieši sadarbojas ar Amerikas Tirdzniecības palātu Latvijā un aktīvi atbalsta tās iniciatīvas veicināt labas pārvaldības praksi un sociāli atbildīgu rīcību uzņēmējdarbībā.

Ko tas nozīmē?

Maksāt nodokļus, ievērot likumus, labi izturēties pret darbiniekiem. Palātas mājaslapā (www.amcham.lv) var atrast deklarāciju, kur šie principi aprakstīti detalizēti. ■

Biržas indekss palīdz prognozēt ekonomikas norises

Latvijas uzņēmumu akciju cenu indeksa (OMXR) izmaiņas ļauj prognozēt ekonomikas galvenā rādītāja – Latvijas iekšzemes kopprodukta (IKP) – izmaiņas sešus mēnešus vēlāk, zinātniskā pētījumā secinājis analītiķis Jānis Praņēvičs. Biržas indeksam ir augsta vērtība ekonomikas noskaņojuma prognozēšanā, jo tas ir balstīts ne tikai uz viedokli, bet daudzu profesionālu investoru rīcību, ieguldot uzņēmumu akcijās. Atšķirībā no tirgus noskaņojuma aptaujām investori akciju tirgū pieņem finansiālus lēmumus, uzņemas risku un balso ar reālu naudu.

„Arī starptautiskās reitingu aģentūras pievērš uzmanību akciju tirgum, izvērtējot ekonomikas stāvokli valstī. Piemēram, 2009. gada rudenī, kad Latvijas ekonomikā bija vērojama labākajā gadījumā vārga stabilizācija, „Moody’s” atzina, ka vietējais akciju tirgus jau demonstrē pozitīvas tendences,” piebilst pētījuma autors. Turklāt Latvijas starptautisko reitingu paaugstināšanai ir liela nozīme, kas ārvalstu investoriem

Jānis Praņēvičs
Parex Asset Management vecākais analītiķis

Foto: Parex Asset Management arhīvs

“Pašlaik novērojamā ekonomikas stabilizācija akciju tirgū bija redzama jau pirms pusgada”

dod augstāku uzticamību un palāvību uz Latvijas investīciju vidi. Ekonomikas apsteidzošie indikatori, tādi kā akciju un noskaņojuma indeksi, ir plaši pazīstami ASV un citās valstīs ar attīstītu kapitāla tirgu. ■

Sešas alternatīvas banku kredītiem

Jā pirms pāris gadiem galvenais finansējuma avots uzņēmumiem bija kredīti, tad pašlaik aktuāli ir kļuvuši alternatīvi finansējuma veidi. Kredīti nu ir dārgi un bankas ir daudz piesardzīgākas, tomēr finansējums uzņēmumiem ir nepieciešams, lai investētu, paplašinātu darbību un radītu jaunas darbavietas.

Sadarbībā ar biržu „NASDAQ OMX Riga” tika izdota grāmata “No Idejas līdz Panākumiem”. Uzņēmumu vadītāji, finanšu direktori un jaunu biznesa ideju autori tajā var atrast informāciju par finansējuma piesaistes veidiem –

privātajiem investoriem, privātajiem investīciju fondiem, riska kapitāla fondiem, publisko akciju piedāvājumu un obligāciju emisiju, kas var nodrošināt finansējumu uzņēmumu attīstībai dažādās tās stadijās. Visi astoņi grāmatas līdzautori ir Latvijas finanšu nozares profesionāļi ar nozīmīgu pieredzi, un viņu aprakstītie piemēri ir balstīti Latvijas biznesa vides realitātē, konkrētos uzņēmumos Latvijā un Baltijā. ■

Grāmata ir nopērkama visās grāmatnīcās, kā arī www.lid.lv (cena Ls 9,55).

Grāmatas autori paraksta eksemplārus grāmatas atvēršanas svētkos.

Foto: NASDAQ OMX Riga arhīvs

Vairāk par biržu un depozitāriju
www.nasdaqomxbaltic.com

Seko jiet mums
twitter.com/NASDAQOMXRiga